

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор

С. О. Омельченко

“27 ” червня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

**НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА
ПСИХОКОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ**

**підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 053 Психологія**

**за освітньо-професійною програмою Психологія
мова навчання українська**

Розробники: Мелоян А.Е. - кандидат психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Рецензенти:

Свіденська Г. М. - кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Шайда Н. П. - кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри психології

Протокол № 12 від «27» червня 2022р.

Завідувач кафедри психології кандидат психологічних наук, професор Мелоян А.Е.

Погоджено групою забезпечення спеціальності 053 Психологія

Керівник групи забезпечення завідувач кафедри психології кандидат психологічних наук, професор Мелоян А.Е.

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“27 ” червня 2022 р., протокол № 9

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 4,5	Обов'язкова	
Загальна кількість годин 135	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
	Семестр	
	2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 2 самостійної роботи здобувача – 6	Лекції	
	20 год.	10 год.
	Практичні	
	10 год.	6 год.
	Лабораторні	
	0 год.	0 год.
	Самостійна робота	
101 год.	119 год.	
Вид контролю: екзамен		

Метою вивчення навчальної дисципліни «Теорія та практика психокорекційної роботи» спрямована на формування у магістрантів системи знань, практичних умінь та навичок із психокорекції як галузі психологічної науки, що вивчає умови, шляхи та методи науково обґрунтованого вирішення практичних завдань у всіх сферах життєдіяльності людини. Дисципліна призначена також для вивчення психологічних закономірностей діяльності психологів у різних напрямках зарубіжної та вітчизняної психокорекційної практики.

**2. Матриця компетентностей, програмних результатів навчання, результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни (обов'язкова)
«Теорія та практика психокорекційної роботи»**

Компетентності, які формуються з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Методи навчання	Методи контролю
<p>ЗК1.Здатність застосовувати знання у психокорекційній практиці.</p> <p>ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному науковому рівні.</p> <p>ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).щодо проведення психологічної корекції.</p> <p>ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів),моральних норм.</p> <p>ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, вірити у власні сили.</p> <p>ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети та реалізовувати її.</p> <p>ЗК10.Здатність спілкуватися іноземною мовою для вивчення досвіду роботи зарубіжних психоаналітиків, психотерапевтів.</p> <p>ЗК11.Здатність застосовувати softskills-навички в практичних ситуаціях роботи з клієнтами.</p> <p>ФК2.Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості. Ефективно використовувати його результати.</p>	<p>ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>ПРН2. Вміти організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.</p> <p>ПРН3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.</p> <p>ПРН4.Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.</p> <p>ПРН5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p>ПРН7. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p> <p>ПРН8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.</p> <p>ПРН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.</p> <p>ПРН13. Знання шляхів та засобів психологічної допомоги, психологічних</p>	<p>-словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда);</p> <p>- практичний метод (практичні заняття);</p> <p>- наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);</p> <p>- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, анотування, рецензування, складання реферату);</p> <p>- відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані);</p> <p>- самостійна робота (розв'язання завдань);</p> <p>- індивідуальна науково-дослідна робота.</p>	<p>- усне та письмове опитування;</p> <p>- тестування;</p> <p>оцінювання розв'язаних завдань,</p> <p>- екзамен</p>

<p>ФК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) при розробці програм психологічної допомоги.</p> <p>ФК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, своєчасно приймати адекватні рішення.</p> <p>ФК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності, запобігати конфліктних ситуацій.</p> <p>ФК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію, самовдосконалюватися.</p> <p>ФК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями, моральним кодексом.</p> <p>ФК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях, з попередження суїцидальної та девіантної поведінки дітей, підлітків, молоді.</p>	<p>методів та технологій.</p> <p>ПРН14. Знання принципів організації та функціонування психологічної служби в освіті.</p> <p>ПРН16. Забезпечувати психологічну допомогу, психологічний супровід засобами різних видів психологічної практики.</p> <p>ПРН17. Використовувати мовний потенціал в умовах надання психологічної допомоги, формувати власний стиль професійного спілкування.</p> <p>ПРН18. Розробляти програми психологічної допомоги (тренінг, психотерапія, консультування, тощо) для роботи у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.</p> <p>ПРН 19. Планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку.</p>		
--	---	--	--

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	зокрема				усього	зокрема			
		л	пр	лаб	с.р.		л	пр	лаб	с.р.
Тема 1. Практична психокорекція	9	1	-	-	8	8	-	-	-	8
Тема 2. Індивідуальна психокорекція	9	1	-	-	8	8	-	-	-	8
Тема 3. Групова психокорекція	9	1	-	-	8	8	-	-	-	8
Тема 4. Особливості складання психокорекційних програм	11	1	2	-	8	12	1	2	-	9
Тема 5. Психодинамічний напрямок	12	1	4	-	9	12	1	1	-	10
Тема 6. Індивідуальна психологія А.Адлера	10	1	-	-	9	8	-	-	-	8
Тема 7. Клієнт-центрована терапія К.Роджерса	10	2	-	-	8	8	-	-	-	8
Тема 8. Філософсько-психологічні засади логотерапії В.Франкла	12	2	2	-	8	14	2	-	-	12
Тема 9. Основоположні аспекти трансактного аналізу Е.Берна	12	2	2	-	8	16	2	2	-	12
Тема 10. Концептуальні основи гештальт-терапії Ф.Перзла	12	2	-	-	8	14	2	-	-	12
Тема 11. Ігротерапія в вітчизняній психологічній практиці	14	3	2	-	9	12	-	-	-	12
Тема 12. Арттерапія в сучасній практиці	15	3	2	-	10	15	2	1	-	12
Разом:	135	20	14	-	101	135	10	6	-	119
Усього годин	135	20	14	-	101	135	10	6	-	119

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Практична психокорекція	1	-
2	Індивідуальна психокорекція	1	-
3	Групова психокорекція	1	-
4	Особливості складання психокорекційних програм	1	1
5	Психодинамічний напрямок	1	1
6	Індивідуальна психологія А.Адлера	1	-
7	Клієнт-центрована терапія К.Роджерса	2	-
8	Філософсько-психологічні засади логотерапії В.Франкла	2	2
9	Основоположні аспекти трансактного аналізу Е.Берна	2	2
10	Концептуальні основи гештальт-терапії Ф.Перзла	2	2
11	Ігротерапія в вітчизняній психологічній практиці	3	-
12	Арт - терапія в сучасній практиці	3	2
	Разом	20	10

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Мета, завдання та вимоги до розробки психокорекційних програм	2	2
2	Психодинамічний напрямок. Методи глибинної психокорекції	4	1
3	Екзистенційно - феноменологічний підхід у психокорекційній роботі.	2	-
4	Психокорекційна робота з Его - станами	2	2
6	Прикладні аспекти ігротерапії	2	-
7	Прикладні аспекти арт-терапії	2	1
	Разом	14	6

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Практична психокорекція	8	8
2	Індивідуальна психокорекція	8	8
3	Групова психокорекція	8	8
4	Особливості складання психокорекційних програм	8	9
5	Психодинамічний напрямок	9	10

6	Індивідуальна психологія А.Адлера	9	8
7	Клієнт-центрована терапія К.Роджерса	8	8
8	Філософсько-психологічні засади логотерапії В.Франкла	8	12
9	Основоположні аспекти трансактного аналізу Е.Берна	8	12
10	Концептуальні основи гештальт-терапії Ф.Перзла	8	12
11	Ігротерапія в вітчизняній психологічній практиці	9	12
12	Арт-терапія в сучасній практиці	10	12
	Разом	101	119

5. Критерії оцінювання результатів навчання.

Результати навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни визначаються у балах, що виставляються згідно з критеріями оцінювання, затвердженими в ДДПУ, а саме за 100-бальною шкалою та національною п'ятибальною шкалою для екзаменів («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», «неприйнятно»).

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
	для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт	для заліків
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

- Оцінку **«відмінно» (90-100 балів)** заслуговує здобувач вищої освіти, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання навчально-програмного матеріалу, уміння без похибок виконувати завдання, передбачені програмою, опанував основну й додаткову літературу, рекомендовану навчальною програмою, засвоїв значущі для майбутньої кваліфікації підвалини основних дисциплін, виявив творчі здібності в усвідомленні, засвоєнні й застосуванні навчально-програмного матеріалу;

- оцінку **«добре» (75-89 балів)** заслуговує здобувач вищої освіти, який продемонстрував ретельне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконав передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, рекомендовану навчальною програмою, показав систему засвоєних знань з дисципліни та здатність до їх самостійного оповнення й оновлення під час подальшої навчальної роботи й професійної діяльності;

- оцінку **«задовільно» (60-74 бали)** заслуговує здобувач вищої освіти, який продемонстрував знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання та майбутньої роботи за спеціальністю, впорався з виконанням завдань, передбачених програмою, але припустився помилок у відповіді на екзамені та під час виконання екзаменаційних завдань, хоча має необхідні знання для їх усунення під керівництвом викладача;

- оцінку **«незадовільно» (26-59 балів)** виставляється здобувачу вищої освіти, який має прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу, припустився принципових помилок у виконанні передбачених програмою завдань, і не може продовжувати навчання без виконання додаткових завдань з

відповідної дисципліни;

- оцінку **«неприйнятно» (0-25 балів)** виставляється здобувачу вищої освіти, який не надав для перевірки потрібну кількість правильно виконаних завдань, пропустив без поважних причин значну кількість занять (більше ніж 50%), і не може продовжувати навчання без проходження повторного курсу навчання.

Іспит- максимальна кількість балів - 100.

Підведення підсумків поточної роботи здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється в період від останнього практичного заняття до дня консультації перед екзаменом, підставою чого є графік екзаменаційної сесії.

Перед екзаменом згідно з розкладом екзаменаційної сесії обов'язково проводиться консультація.

Допуск до підсумкового контролю з навчальної дисципліни становить 60 балів, визначається як сумарна мінімальна кількість балів, яку має набрати здобувач вищої освіти для отримання позитивної оцінки «задовільно».

Здобувачі вищої освіти, які за поточним оцінюванням у семестрі мають результат навчання з дисципліни 60 балів і вище, можуть, за бажанням, бути:

- звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 60-80 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни;

- звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 81-100 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни;

- за відсутності пропусків занять з усіх предметів семестру без поважних причин (до 10%), але за обов'язкового надання в деканат виконаних самостійних завдань;

- допущені до складання екзамену (у деканат обов'язково надається аркуш відповіді здобувача).

6.Засоби діагностики результатів навчання.

Діагностика результатів навчання здобувачів вищої освіти під час екзамену відбувається за білетами, кожен з яких містить три завдання відповідно до робочої навчальної програми:

- перше – теоретичне питання;
- друге – теоретичне питання;
- третє – тести закритої форми;

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ

1. Психологічна корекція як вид діяльності практичного психолога.
2. Види психокорекції.
3. Основні принципи психокорекційної роботи.
4. Індивідуальна психокорекція.
5. Методи індивідуального психокорекційного впливу.
6. Стадії індивідуальної психологічної корекції.
7. Групова психокорекція.
8. Механізми корекційного впливу в групі.
9. Вимоги до психолога під час проведення психокорекційних заходів.
10. Принципи складання психокорекційних програм.
11. Моделі психокорекції.
12. Види корекційних програм.
13. Основні вимоги до складання психокорекційних програм.
14. Оцінка ефективності психокорекційних заходів.
15. Структура особистості в психоаналізі З.Фрейда.
16. Мета корекції, позиція психолога, вимоги й очікування щодо клієнта в класичному психоаналізі З.Фрейда.
17. Основні стадії та процедури психоаналізу З.Фрейда.
18. Базисні психотехніки психоаналізу З.Фрейда.
19. Види і функції захисних механізмів (З.Фрейд).
20. Клінічні прояви опору. Класифікація опору. Техніка аналізування опору.
21. Основні характеристики переносу та контрпереносу. Походження і природа реакцій переносу та контрпереносу.
22. Поняття в індивідуальній психології А.Адлера.
23. Мета корекції, позиція психолога, вимоги й очікування щодо клієнта в індивідуальній психології А.Адлера.
24. Психотехніки та процедури індивідуальної психології А.Адлера.
25. Основні поняття клієнт-центрованої терапії К.Роджерса.
26. Мета корекції, позиція психолога, вимоги й очікування щодо клієнта в клієнт-центрованій терапії К.Роджерса.
27. Сутність процесу корекційної роботи К.Роджерса.
28. Основні технічні прийоми в клієнт-центрованій терапії К.Роджерса.
29. Основні поняття в логотерапії В.Франкла.
30. Мета, позиція психолога, клієнта в логотерапії В.Франкла.

31. Методи і прийоми корекції в логотерапії В.Франкла.
32. Основні прийоми профілактики суїцидальної поведінки.
33. Основні положення гештальт-терапії Ф.Перлза.
34. Мета корекції, позиція психолога, вимоги й очікування щодо клієнта в гештальт-терапії Ф.Перлза.
35. Основні технічні прийоми в гештальт-терапії Ф.Перлза.
36. Основні ідеї трансактного аналізу Е.Берна.
37. Мета корекції, позиція психолога, вимоги й очікування щодо клієнта в трансактному аналізі Е.Берна.
38. Психотехніки трансактного аналізу Е.Берна.
39. Загальна характеристика методу арт-терапії. Завдання, форми та основні напрямки в арт-терапії.
40. Складання історій як метод арт-терапії. Структура проведення занять з дітьми зі складання історій.
41. Казкотерапія. Корекційні методи та прийоми роботи з казкою.
42. Лялькотерапія. Етапи проведення лялькотерапії.
43. Музикотерапія. Методика проведення активної, пасивної музикотерапії.
44. Танцювальна терапія. Методика проведення танцювальної терапії.
45. Проективний малюнок як метод арт-терапії. Методики проективного малювання та типи занять у мистецькій практиці.
46. Загальна характеристика методу ігротерапії. Показання до проведення ігротерапії. Принципи, види та форми ігротерапії.
47. Індивідуальна і групова ігротерапія. Методика проведення групової ігротерапії.
48. Ігрова кімната, її обладнання, вимоги до психолога-ігротерапевта.
49. Психотехніки за методом АСПП Т.С. Яценко:
50. Загальна характеристика методу тематичних малюнків з позиції АСПП.

7. Рекомендована література

1. Гельбак А. М. Музикотерапія у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами: навчально-методичний посібник. Кропивницький: КЗ «КОШПО імені Василя Сухомлинського», 2019. 50 с.
2. Групові форми роботи в системі психосоціальної допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій (досвід упровадження) / [авт. кол. В. В. Байдик, Ю. С. Бондарук, Ю. П. Гопкало, Т. Б. Гніда, І. О. Корнієнко, Н. В. Лунченко, Ю. А. Луценко, Р. А. Мороз, І. І. Ткачук] ; заг. ред. В. Г. Панка, І. І. Ткачук. Київ: Ніка-Центр, 2020. 122 с.
3. Кононова М. М. Практикум із дисциплін «Основи психокорекції та психоконсультації в умовах інклюзії» і «Основи психотренінгу осіб з

тяжкими порушеннями мовлення»: навчально-методичний посібник. Полтава: ПНПУ імені В. Г.Короленка, 2020. 191 с.

4. Коць М. О. Практика психодіагностики та психокорекції в онтогенезі : методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни. Луцьк: СНУ імені Лесі Українки, 2018. 19 с.

5. Мельничук І.Я., Близнюкова О.М. Психокорекція: навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять студентів з навчальної дисципліни «Основи психокорекції». Кіровоград: 2018. 140 с.

6. Калька Н., Ковальчук З. Практикум з арт-терапії: навч.-метод. посібник. Ч. 1. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 232 с.

7. Кузікова С. Б. Теорія і практика вікової психокорекції: Навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2020. 304 с

8. Кузікова С. Б. Основи психокорекції: навчальний посібник. 2-ге видання, перероблене, доповнене. Суми: Видавництво «Академвидав», 2020. 320 с.

9. Лазорко О.В. Арт-терапія: методичні рекомендації до виконання практичних та лабораторних робіт для студентів спеціальності «Психологія». Луцьк, 2018. 43 с.

10. Максименко Д С Різнокольорове дитинство ігротерапія, казкотерапія, ізотерапія, музикотерапія. Практична психологія. К.: Центр учбової літератури, 2018. 192с.

11. Полторак Л. Ю. Арт-терапія : Методичні вказівки для спеціальності 053 «Психологія». Л. Ю. Полторак. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. 56 с. (Методична серія ; вип. 297).

12. Простір арт-терапії: творча інтеграція та трансформація в епоху плинного модерну: матеріали XV Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Львів, 16-18 лютого 2018 р.) / [за наук. ред. А.П. Чуприкова, Л.А. Найдьонової, О.Л. Вознесенської, О.М. Скар]. К.: Золоті ворота, 2018. 196 с.

13. Татьянчиков А. О. Основи психокорекції: навчально-методичні рекомендації. Одеса: Видавництво Фенікс, 2021. 40 с.

14. Теорія та практика психокорекції особистості: зб. матер. Всеукр. практ. інтернет т І.конф. / МОН України, Уманський держ. пед. ун О., Дудник імені Павла Тичини ; [голов. ред.: Сафін О. Д.; редкол: Вахоцька О. А., Якимчук І. П]. Умань, 2021. 1 52 с.

15. Шустов Д. Керівництво по клінічним трансактному аналізу Режим доступу. URL / http://4ua.co.ua/psychology/tb2bd78b5d43b89421216d26_7.html

16. Яценко Т, Бондар В., Галушко Л., Камінська А., Педченко О. Психоаналіз репродукцій художніх творів у підготовці психологів: Навчальний посібник. Дніпро-Київ, 2018. 300 с.

17. Яценко Т. С. Основи глибинної психокорекції: Феноменологія, теорія і практика: Навч. посіб. К.: Вища шк., 2019. 382 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Асоціація психологів України / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://association.com.ua/>
  2. Східноукраїнська асоціація арт-терапії/ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://cxid-art.org.ua>
  3. Енциклопедія практичної психології / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://psychologis.com.ua>
  5. Сторінка авторської школи Т.С.Яценко / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://yacenkots.com.ua>
  6. Українська асоціація трансактного аналізу / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://uata.org.ua/>
-

9. Посилання на дистанційний курс

Дистанційний курс навчання – програма Moodle на сайті:
<http://www.slavdpu.dn.ua/>,
<http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2497>.

Розробник :

кандидат психологічних наук,
професор кафедри психології

А.Е.Мелоян